

JICA ポーランド隊員の出会いと別れ
一戦後日ポ関係史の流れの中で

吉田 勝一

協力隊員現地訓練世話人

今年は、ポーランドと日本との国交が戦後回復されて、50周年記念の年にあたる。最初の公式外交関係は、第一次世界大戦後のヨーロッパ領土修復により、それまで地図上から抹消されていたポーランドが復活独立した1919年3月に結ばれた。翌1920年、シベリアに流刑されていたポーランド人家族の孤児たちの救出、本国送還が日本赤十字社の努力で実現した。

1951年9月、サンフランシスコで対日講和条約が結ばれたが、当時のソ連邦、チェコスロバキア、ポーランドは条約に調印しなかった。そのソ連とは、1956年10月、モスクワで日ソ共同宣言が結ばれ、同年12月、日本の国連復帰がなされた。翌1957年12月、ニューヨークの国連本部で日本、ポーランド間の国交回復協定が結ばれ、同年5月から発効された。

1981年、社会主義政権下での自主労組「連帯」活動が活発するに従い、危機感を持ったポーランド政府は12月に戒厳令を発動。私はその時、留学生としてワルシャワにいた。日本政府は、翌年2月対ポーランド経済制裁を発表した。電話、手紙、出版物などの検閲、夜間の外出禁止、居住地から50km以上の移動の届出許可など、さまざまな規制が合法化され、物資も配給制になった。緊急援助米として、日本から送られた古古米が、店頭で並んでいる(一等米として売られたので、ポーランド人の買い手が少なかった)という情報にリュックで買出しに行った。たとえ古古米であっても、その時鍋で炊いた日本米にこんなにおいしいものか、しみじみ思わされた。食べ物の本当の味、人の気持ちの温かさなど、素直にストレートに感じさせられた時期だった。

その後、ポーランドの民主化政策、自由化に伴い、1992年海外青年協力隊ポーランド派遣受入れ協定が結ばれ、若者同士の交流が盛んになってきた。このような流れの中で、1993年2月、5名の短期緊急隊員(日本語教師2名、合気道2名、柔道1名)がポーランドに派遣された。これからのポーランドの社会活動の中で、どのような分野での派遣職種が最も有効なのか、ポーランド側の事情を考慮して、日本語、日本武道などの職種を持つ隊員OB、OGが現地調査に向いた。ポーランドが、それまでの社会主義政策を方向転換し、自由化のうねりと経済変動による一

になった。そのため初代隊員が派遣された当時、情報も資料もなく、だれも教えてくれず、まさに暗中模索での活動が強いられた。隊員と配属機関との思い違いや、行き違いが多く見られ、両者の不満や隊員のストレスは極限にまで高まった。

政府間では合意をしていますが、現場の関係者は、協力隊がどんなものであるのか、十分に理解している機関はなかった。派遣初期は、協力隊の活動精神、業務内容の紹介などを、地方の関係機関に説明、PRすることに力を注がねばならなかった。また、配属先機関で業務を円滑、最大限に遂行できるように派遣されてくる隊員に、ポーランドの文化と社会、ポーランド人の生活様式など理解してもらう必要もあった。(法)梅田良忠教授記念ポーランド日本教育文化センター(旧ポーランド日本協会ウッジ支部)が現地最終訓練期間中の隊員ホストを引き受け、ウッジ大学付属ポーランド語学校で5週間の語学訓練を実施することになった。

隊員にとっては、日本での3ヶ月の訓練に加え5週間もホームステイして、ポーランド語を学ばなければならないのは、大変なことだったかも知れないが、ホストファミリーもまた、事故や病気にならないか、特に食べ物で体調を乱すことがないか、わが子のように心配した。お互い理解しているはずだったが、いざ一緒に生活してみると、いろいろトラブルが生じ、急遽ホストファミリーを代えたりしたことも一度あった。しかし、ポーランド人を知るといえることでは、それもまた貴重な体験へとつながったはずである。

1993年短期緊急派遣の本田、柏木隊員を囲んで
(1993 rok, wolontariusze krótkoterminowi;
Pan Hiroyuki Honda i Pani Yumiko Kashiwagi)

配属先の環境に慣れるのに苦労した隊員。こんな環境でよく辛抱したと現地を見に行くと、逆にこちらが驚いた隊員。事前に聞いていたことと全く違う職種の仕事を与えられ、戸惑いながらもやり遂げた隊員。罵声を浴びせられ、襲われ、盗難に遭いながらも、ポーランドに嫌気をささず、配属先で業務を続けた隊員などなど、仕事をスムーズにこなせた隊員は、少なかったと思う。両者のためには配置換えをした方がよいだろうと結論に達し、次の配属先で頑張った隊員。あるいは配属先に気に入られ任期終了後も現地に留ま

り、結婚して家庭を築いた隊員。配属先の関係者から婚約者を見つけ日本へ連れて帰った隊員、帰国後隊員同士で結婚したという話なども聞いた。

阪神淡路大震災のあった1995年夏、今度はポーランドがお返しをする番だと、75年前のシベリア孤児救済活動を覚えていたポーランド関係者が、震災孤児をポーランドに招いた。1998年12月にはビザ相互免除協定が結ばれ、翌年2月からは3ヶ月間までの旅行に限り、ビザなしで相互の行き来が出来るようになった。ポーランドからも日本へ自由に行けるようになり、更に日本への関心が高まり、2005年度からはワルシャワを会場に、日本語能力試験も開始されるようになった。大学での研究学問の対象だった日本語が、中等教育機関に広がりカジュアルな日本語として若者たちに受け入れられ始めた背景には、協力隊員たちの地方での地道な活動のあったことを抜きにしては、有り得ぬことだった。

過去から続く流れがこのように現代へ流れ、未来に流れようとしている今、私は、たまたまポーランドの地で生かされ、協力隊と出会った。その矢先今回ポーランドでの協力隊派遣事業が、このような形で終わってしまうのは残念だが、残された者の役目として、ポーランドの若者たちに日本の姿を伝えるだけでなく、このような歴史の流れの中で協力隊活動があったことを次世代に正しく伝え残していかなければならない。それに値する、否それ以上の出会いと貢献を残した隊員活動だったのだ。人生の何十分の一かをポーランドで仕事をした隊員の功績は、今もポーランド各地に残っている。隊員たちが記念植樹した桜の木は、毎年花を咲かせている。ポーランド人の多くが持つ、「桜咲く国ー日本」のステレオタイプイメージを、良くも悪くもより具体的に身近な姿として示してくれたのも、隊員たちだった。これからは、援助という支援協力から、共に学ぶ交流へと進む段階に入ったということかもしれない。今、日本のどこかの地で、あるいは次の国で働いているポーランド隊のOB、OG隊員の皆さん、「ポーランドの人々と土は、皆さんの足跡をはっきりと覚えている！」。そのことをも日本(次の国)の人々と土に伝え残してほしい。

国立ウッジ大学国際関係政治学部 日本学講座主任
梅田良忠教授記念ポーランド
日本教育文化センター代表

メール連絡先 kuma56@astral.lodz.pl japonia@uni.lodz.pl

OB・OG メッセージ

「自分が隊員として過ごした2年間は苦勞したことも多かったのですが、それが今では自分の財産となっています。日本での生活の中で“あの頃よりは楽だ”と思えることが多い(笑)です。ポーランドでの協力隊活動の締めくくりをする隊員の皆さんは本当にご苦勞様でした。ぜひ先輩方の分もきっちり締めくくっててください！」 13-1 日本語教師 伊藤大輔

「任期の2年は悪戦苦闘でした。しかしそれが、その後の私の人生の糧になっているのは紛れもない事実です。

JICAがポーランドから撤退するのは寂しいですが、遥か海を超えて繋がっている心の架け橋は永遠です。」

12-2 体育 加藤智子

「ポーランドでは現地ポーランド人に限らず様々な人々と出会い、蜜に過ごし、皆様からたくさん学ばせて頂きました。それゆえ今の自分がある。すごい財産を頂いたと思います。でもあの日々は一回こっきりでいいな、うん。」

12-2 ソーシャルワーカー 領木 二三子

「人間、嫌なことはすべて忘れるようにできているようです。」

11-1 体育 領木智也
(旧姓:長島)

「4年間、ワルシャワで過ごした体験・出会いを、帰国後、日本の時間で慌しくしていても、忘れることはありません。

振り返って、この思いを言葉にしようとしたら、ありがとうの一言かな。」

9-2 卓球、13 プログラムオフィサー
中村史絵

「8年前、見るもの聞くこと全てが新鮮で、貪欲にいろんなことを吸収しようとしていた頃を懐かしく思い出します。縁あって今もポーランドにいますが、あの頃の気持ちをいつも持ち続けていたいと思う今日このごろです。」

10-2 日本語教師 中山 称子

Spotkania i rozstania z wolontariuszami JICA. W nurcie powojennych kontaktów polsko-japońskich.

Współpracownik pomagający
w przyjmowaniu i szkoleniu wolontariuszy w Polsce
Masakatsu Yoshida

W tym roku przypada pięćdziesiąta rocznica ponownego nawiązania po wojnie kontaktów dyplomatycznych między Polską i Japonią. Po pierwszej wojnie światowej, na mapie Europy pojawiła się na nowo odrodzona Polska. W 1920 roku polskie sieroty, którymi zaopiekował się japoński Czerwony Krzyż wróciły do ojczyzny.

Po II wojnie światowej, dopiero w grudniu 1957 roku oficjalnie nawiązano na nowo kontakty dyplomatyczne między Polską i Japonią.

W grudniu 1981 roku ogłoszono stan wojenny w Polsce. Jako stypendysta przebywałem wtedy w Warszawie. Następnego roku w lutym rząd Japonii obłożył Polskę sankcjami gospodarczymi. Rozmowy telefoniczne, listy i wydawnictwa były kontrolowane, ogłoszono godzinę milicyjną, bez przepustki nie wolno było oddalać się od miejsca zamieszkania dalej niż na pięćdziesiąt kilometrów, wprowadzono racjonowanie żywności. W ramach pomocy żywnościowej do Polski przysłano z Japonii stary ryż, który nie cieszył się specjalną popularnością, ponieważ sprzedawano go jako produkt luksusowy. Pamiętam, że wybrałem się po niego z plecakiem do sklepu. Nie obchodziło mnie, że może być stary. W tamtym czasie smakował doskonale. To był czas kiedy jedzenie miało prawdziwy smak, a ludzie byli dla siebie ciepłi i serdeczni.

Po latach Polska wkroczyła na drogę demokratycznych przemian. W 1992 roku podpisano umowę międzyrządową rozpoczynającą działalność organizacji JICA w Polsce. W maju 1993 roku pojawili się pierwsi krótkoterminowi wolontariusze z Japonii (dwóch nauczycieli japońskiego, dwóch trenerów aikido, jeden trener judo). Sam kraj przechodził przez burzliwe reformy, które spowodowały wiele zmian w życiu poszczególnych jednostek. W tym okresie gwałtownych przekształceń pierwsi wolontariusze pracowali właściwie bez przygotowania, nie mając żadnych bardziej szczegółowych informacji o Polsce. Nie uniknęliśmy wielu nieporozumień, stresu i braku satysfakcji.

Chociaż rządy obu krajów porozumiały się między

1995年・平成7年度1次隊現地研修終了式

(Uroczystość zakończenia szkolenia językowego wolontariuszy w 1995 r.)
sobą, osoby mające bezpośredni kontakt z wolontariuszami tak naprawdę często nie wiedziały na czym miałyby polegać ich działalności. Zatem praca biura JICA w Polsce musiała skupić się przede wszystkim na przekazywaniu polskim instytucjom informacji o istocie pracy wolontarystycznej, jej zawartości merytorycznej i zasadach. Jednocześnie Japończycy musieli w jak największym stopniu zrozumieć polską kulturę, społeczeństwo i styl życia. Dlatego też Ośrodek Języka i Kultury Japonii im. Prof. Ryochu Umedy w Łodzi (d. Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Japońskiej, Oddział w Łodzi) rozpoczęło przyjmowanie japońskich wolontariuszy na pięciodniowe kursy języka polskiego w Szkole Języka Polskiego dla Cudzoziemców przy Uniwersytecie Łódzkim.

Podczas nauki w szkole językowej wolontariusze mieszkali u wybranych polskich rodzin. Było to wyzwanie dla tych młodych ludzi, zaledwie po trzech miesiącach kursu językowego w Japonii. Dla przyjmujących ich rodzin nie była to łatwa sprawa. Troszczyli się o zdrowie, dobre odżywianie swoich podopiecznych, traktowali ich jak własne dzieci. Raz zdarzyło się, że ze względu na problemy musieliśmy zmienić miejsce pobytu Japończyka. Mimo tego uważamy, że takie doświadczenie poznawania Polaków było czymś naprawdę bardzo wartościowym.

Wolontariusze starali się przywyknąć do miejsca swojego pobytu i pracy. Byliśmy głęboko poruszeni, że potrafili zacisnąć zęby i pracować w tak różnych, często trudnych miejscach. Zdarzało się, że robili całkiem co innego niż zakładano na początku. Zdarzały im się przypadki kradzieży czy pobić, braku tolerancji. Wydaje się, że niewielu z nich pracowało bez żadnych problemów. Byli i tacy, którzy musieli dla dobra obu stron zmienić miejsce pobytu i pracy na nowe. Zdarzyli się i tacy, którym spodobało się życie w Polsce i po skończonym kontakcie decydowali się osiąść tu na stałe, tworzyli rodziny. Słyszałem też o przypadkach wspólnego wyjazdu z

polską narzeczoną i ślubach w Japonii.

Latem 1995 roku, kiedy zdarzyło się tragiczne trzęsienie ziemi w Kobe, przyszedł czas na Polskę. Osoby pamiętające wydarzenia sprzed siedemdziesięciu pięciu lat zaprosiły do Polski japońskie dzieci, które ucierpiały w wyniku katastrofy. W grudniu 1998 roku zniesiono obowiązek wizowy dla Polaków wyjeżdżających w celach turystycznych do Japonii. Łatwiej wyjechać do Japonii, co spowodowało wzrost zainteresowania tym krajem. Od 2005 roku w Warszawie można już zdawać oficjalny egzamin ze znajomości języka japońskiego. Sam język japoński, którego nauczanie początkowo ograniczało się do poziomu uniwersyteckiego, pojawił się w szkołach średnich i stał się bardzo popularny i modny wśród młodzieży. Bez ciągłej pracy japońskich wolontariuszy nie byłoby to możliwe.

I tak przeszłość płynie aż do teraźniejszości, a w dniu dzisiejszym zaczyna pojawiać się przyszłość. Bardzo żałuję, że działalność organizacji JICA w jej obecnym kształcie już się kończy. To co należy do nas, osób zostających w Polsce, to nie tylko uczenie o Japonii, ale także przekazywanie przyszłym pokoleniom wiedzy o działalności japońskich wolontariuszy w Polsce.

Cząstka ich pracy i życia została w całym kraju. Zasadzone przez nich pamiątkowe drzewka wiśni kwitną co rok. Obrazują ten najbardziej popularny, choć stereotypowy obraz Japonii jako kraju kwitnących wiśni. Teraz nadszedł czas, kiedy przechodzimy od pomocy do uczenia się od siebie nawzajem. Oto słowa do tych Japończyków, którzy mieli okazję przebywać i pracować jako wolontariusze w Polsce, gdziekolwiek przebywają, czy w Japonii czy gdzie indziej, brzmiały: Polacy i polska ziemia pamięta o was! Przekażcie je Japonii lub innym miejscom gdzie przebywacie.

Masakatsu Yoshida

Starszy wykładowca kontraktowy

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych,

Zakład Azji Wschodniej, Uniwersytet Łódzki

Przewodniczący Ośrodka Języka i Kultury Japonii

Im. Prof. Ryochu Umeda w Łodzi

Adres mailowy: kuma56@astral.lodz.pl, japonia@uni.lodz.pl

Przesłanie

„Podczas dwóch lat w Polsce przeszedłem przez wiele trudnych chwil. Uważam jednak, że wzbogaciły mnie. Żyjąc w Japonii mogę często pomyśleć, że w porównaniu z tamtym czasem jest mi łatwiej. Chciałbym podziękować wszystkim wolontariuszom, którzy teraz doprowadzają do końca swoją pracę w Polsce. Zróbcie to porządnie i za siebie i za swoich poprzedników!”

Daisuke Itoh, nauczyciel języka japońskiego

„Moje dwa lata w Polsce to była walka w trudnych warunkach. Jednakże prawdą jest, że ten czas stał się wsparciem dla mojego obecnego życia. Smutno mi, że JICA wycofuje się z Polski, ale przecież serdeczne więzy przekraczające morza i kontynenty są wieczne”.

**Tomoko Kato
nauczycielka wychowania fizycznego**

„Spotkałam się w Polsce z wieloma ludźmi, nie tylko z Polakami. Był to dla mnie czas nauki, czas przeżywany bardzo intensywnie. Dzięki niemu jestem taką osobą, jaką jestem. Moim zdaniem otrzymałam wielki dar. Ale nie chciałabym powtórzyć tych dni...”

Fumiko Ryoki, pracownik socjalny

„Wydaje się, że człowiek jest w stanie zapomnieć wszystko co przykre”.

**Tomoya Nagashima
nauczyciel wychowania fizycznego**

Mimo całego zabiegania po powrocie do Japonii, nie zapomnę tych czterech lat spędzonych w Warszawie, tych doświadczeń i spotkań. Gdy tak spoglądam wstecz jedyne słowo jaki przychodzi mi na myśl to „dziękuję”.

Shie Nakamura, trenerka tenisa stołowego

Z nostalgią wspominam ten czas sprzed ośmiu lat, kiedy oczami i uszami łączywie chłonięłam to wszystko co nowe. Tak się poukładało, że wciąż mieszkam w Polsce. I właśnie teraz przyszła taka chwila, że chciałabym zatrzymać tamto uczucie sprzed lat.

Shoko Nakayama, nauczycielka języka japońskiego

日本の魅力

クリスティーナ・ヴォウオシン

数年前まで、「マンガ」、「ハイク」、「ケンドウ」、「アイキドウ」、「ポーケン」、「センバヅル」という単語の意味は全く訳が分からず、ただの擬音にしか聞こえませんでした。でも、日本の文化と歴史に興味がある息子、クシシュツフの影響で、次第に日本への関心を持ち始めました。息子が日本語講座に通っていた際、「ホスト・ファミリーとして日本からボランティアの青年を受け入れてくれませんか？」という依頼を受けました。初めて協力隊員と会う前は、うまく行くかどうか心配で、とても緊張していましたが、ポーランドで活動をするために遠い国から来る若者は素晴らしいと思っていました。

最初の隊員は渡辺太久磨さんでした。とても果敢で勤勉な人でした。彼のおかげで私達の生活はとても楽しくなりましたし、彼のポーランド語の上達の早さにも驚かされました。

次の隊員、足立拓司さんはウッジで開かれる「日本文化週間」の時に、突然我家を訪れ、5日間を一緒に過ごしました。そして、日本の歌や折り紙、綾取りを教えてくれ、5日間はあっという間に過ぎてしまいました。また、足立さんはお別れの際に、唇の形をした折り紙にポーランド語で、「心から有難うございます。また、ここに戻りたいです」と書いてくれました。そして、その後約束どおり戻って来てくれました！クリスマスツリーと一緒に飾ったり、和風の魚料理や隊員との忘年会などは一生忘れることが出来ない思い出です。

次に来てくれたのは鎌倉洋志さんでした。息子は剣道に興味がありました。鎌倉さんはとても親切で、息子に剣道も教えてくれました。防具を身につけさせてくれたり、本物の竹刀のプレゼントもありました。この素敵な贈り物は息子にとって強い励みとなり、体の障害を乗り越え、剣道の稽古に挑戦する気を起こさせました。こんなに思いやりがあり、勤勉で知識が深い、素晴らしい日本人と出会えて嬉しく思います。洋志さんはポーランドで最後の協力隊員になると聞いていたのですが、JICA から連絡があり、最後にもう一人の隊員を受け入れる事になりました。

最後の隊員は、思いやりがあり明るい性格の木下良太さんでした。出会ってから、すぐ親しくなり、剣玉や習字と一緒に練習したり、日本料理を作ったりしました。洋志と良太は私たちにとって、本当の家族の様です。一緒にクリスマスを過ごしたり、友達を連れて遊びに来てくれたりと、今でもずっと連絡を取っています。ですが、2人とも近いうちに帰国してしまうのがとても残念です。

隊員の皆さんと知り合う事ができ、日本について色々学べたことを心から感謝しています。私たちは彼らを通じて日本を深く知る事ができました。このような体験を通して、日本文化を直接学んだことをきっかけに、私は息子の病気治癒を願って千羽鶴を折りました。現在、息子は足の手術を無事に終え、回復に向かっています。次は、平和と広島原爆記念プロジェクトのために千羽鶴を折る予定です。

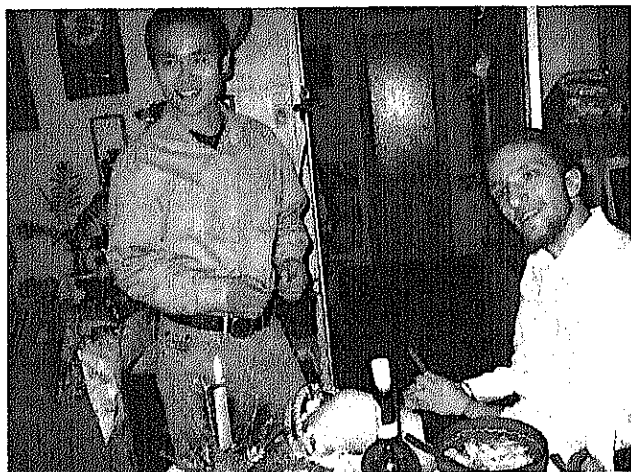
最後に、今後もJICAの協力隊事業にポーランドに派遣された隊員のような、素晴らしい応募者が続く事を心から願っています。「世界の未来のために」尽力する隊員たちが、各地で実り多い活動を展開していくことを期待しています。ポーランドでの15年間の協力、本当に有難うございました！

「昨年約7年ぶりにホームステイ先を訪れた時、息子さんが理学療法士を目指し大学で勉強していると聞きました。この思いがけない知らせは、2年間の Rabień (ロンビエン)での活動と共に、私の心の糧となっています。」

8-3 理学療法士 佐伯理佳

JAPOŃSKA FASCYNACJA

Krystyna Wołoszyn

Jeszcze kilka lat temu nie miałam pojęcia co to jest Manga, Haiku, Kendo, Aikido, Boken, Senbazuru itp. Pierwszy nasz gość Takuma Watanabe – dowcipny, z poczuciem humoru, pracowity, wniósł do naszego domu radość, wzbudził podziw szybką nauką języka polskiego. Pusto i smutno zrobiło się po jego wyjeździe.

Drugi nasz gość – Takuji Adachi trafił do nas nieoczekiwanie na czas trwania „Dni Kultury Japońskiej”. Pięć sympatycznych dni z nauką piosenek japońskich, nowych form origami i ayatori minęło zbyt szybko. Wzruszyło mnie origami zostawione przez Taku na półce – usta z karteczką, z bezbłędnie napisanymi słowami: „Serdecznie dziękuję bardzo! Chcę wracać tutaj!” I wracał. Pozostanie nam w pamięci wspólne ubieranie choinki, ryba po japońsku, przyrządzona przez niego, świąteczne spotkania z wolontariuszami w naszym domu.

Wraz z trzecim gościem Hiroshim Kamakura spełniło się kilka spośród największych marzeń mojego syna: poznał wspaniałego trenera kendo, który okazał mu wiele życzliwości i pomocy w poznawaniu ulubionej sztuki walki. Sprawił mu ogromną radość ubieraniem go w strój do kendo i obdarowaniem prawdziwym shinaiem, dzięki niemu syn, mimo niepełnosprawności, podjął treningi kendo. Jesteśmy szczęśliwi, że poznaliśmy

Hiroshiego i jego charakter, wielkie serce i ogromne osiągnięcia oraz wiedzę, skromność, pracowitość. Miał on być ostatnim naszym wolontariuszem.

Przypadek, dar losu i zgoda organizacji „JICA” sprawiły, że ostatnim jest Ryota Kinoshita – człowiek pełen ciepła, zaangażowania i troski o innych. Szybko zdobył nasze serca. Uczył nas posługiwania się kendama, kaligrafii oraz kuchni japońskiej. Hiroshi i Ryota są nam szczególnie bliscy. Spędzali z nami święta, odwiedzali nas także z przyjaciółmi, utrzymują z nami kontakt, są rodziną. Żal, że niedługo się pożegnamy. Cieszę się i jestem zaszczycona, że mogliśmy ich poznać i tak wiele od nich otrzymać, nauczyć się, dowiedzieć się o Japonii. Zrobiłam 1000 żurawi Senbazuru, dla syna – wraca do zdrowia, po ciężkiej operacji. Następne robię dla pokoju i ofiar Hiroshimy

Życzę organizacji „JICA” takich wspaniałych wolontariuszy, jakich my spotkaliśmy, pracujących „o lepsze jutro dla wszystkich”, sukcesów w innych krajach, a za wszystkie lata działalności w naszym kraju – SERDECZNIE DZIĘKUJEMY!

„W zeszłym roku odwiedziłam moją polską rodzinę po siedmiu latach. Usłyszałam wtedy, że ich syn marzy o zostaniu rehabilitantem i idzie na studia. Ta niespodziewana wiadomość i dwa lata pracy w Rąbieniu wspierają mnie”.

Rika Saiki, rehabilitantka

私を魅了するもの

ヤドヴィガ・ムニフ

ウヅジ市大学が開催する市民講座受講生のヤドヴィガ・ムニフと申します。日本との関りは、この講座を通し、吉田勝一先生にお逢いし、日本文化や日本語に興味を持ったことが始まりです。「桜の国」である日本の風土、風景、名所等の講演やビデオ観賞を毎回とても楽しみにしています。また講座では、吉田先生のお知り合いの日本人の方にも参加していただき、日本の日常生活、生け花、折り紙、茶道などについて直接お話が伺え、体験できる機会があります。

そして今回、吉田先生のご紹介で、協力隊員としてポーランドに派遣された日吉咲恵さんが我家にホームステイする事になりました。日吉さんは2005年12月3日～2006年1月20日まで、ウヅジ大学付属ポーランド語学科で、ポーランド語とポーランドの文化について学びました。その後は、プシェミシル日本文化センターに派遣され、2006年12月16日からはザモシチ郡ヴィソキエ小中学校で活動しています。

咲恵さんは、今でも電話で話すだけではなく、休日やクリスマス等を利用してよく訪ねて来てくれます。その際は、ポーランドの祝日や習慣を体験し、私の家族や友人と一緒に過ごしてもらっています。ポーランドの文化や歴史に幅広く興味を持つ彼女は、いつも好奇心旺盛で、新しい環境にすぐ適応し、周りの人とすぐに打ち解けられるタイプの女性です。また、子供からお年寄りまで、ポーランド語を使って、コミュニケーション取るのが上手です。

加えて、ウヅジ滞在中は、学童保育所やガール・スカウトで、折り紙や日本語の挨拶、1～10までの数え方や歌などを、沢山の子どもたちに教えてくれました。また週末には、一緒にウヅジ市のオペラ劇場でミニウシコの作品を鑑賞したり、アンジェイ・ワイダ監督の映画博物館や民族学博物館など多くの場所を訪れました。そして、咲恵さんはいつも興味深く私の説明を聞き、メモを取り、写真も沢山撮ります。

また、咲恵さんは私が大好きな日本についていつも色々教えてくれます。彼女と出逢えた事は私にとってすばらしい経験であり、また大変嬉しく思っています。私達は年齢がだいぶ離れていますが、その年齢差をこえて心から通じ合っていると思います。私の兄が亡くなった時など、とても親身に心配してくれ、家事などを手伝って心強い支えになってくれました。

咲恵さんのように、特に若いうちから故郷の家族や友人と遠く離れ、異国に行き、自分の国の文化を紹介することは素晴らしい経験だと思います。

私は「咲恵さんがこのポーランドに滞在中に、彼女の努力に理解を示し、苦勞と幸福を分かち合うことができる心やさしい人と出会うこと、そして、ポーランドとポーランド人をもっと好きになってくれれば」と心ひそかに願っています。

最後に、JICA 事業と協力隊の活動が日本とポーランド両国の友好関係や相互理解の発展に、大切な役割を果たしていることを確信しています。

Moje fascynacje Jadwiga Mnich

Jestem słuchaczką Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Kretz w Łodzi. W ramach szerokiej działalności Uniwersytetu znaczące miejsce zajmuje Sekcja Języka i Kultury Japonii, którą prowadzi wsławni popularyzator wiedzy o Japonii Sensei Masakatsu Yoshida. Dzięki specjalnie przygotowanej mapie i wyświetlanym filmom odbywamy wirtualną podróż po Kraju Kwitnącej Wiśni: poznajemy bogatą przyrodę, różnorodne krajobrazy, niezwykle ogrody, wsławną architekturę, teatr, film, nowoczesny przemysł i bogate tradycje.

Czasami Sensei Yoshida zaprasza na nasze zajęcia gości z Japonii, którzy mówią o historii, szkolnictwie, religiach, gospodarce i codziennym życiu swego narodu a także uczą nas układania ikebany, wykonywania origami, stwarzają niepowtarzalny nastrój podczas koncertów i w czasie ceremonii picia herbaty. Jeszcze inny aspekt zdobywania wiedzy o Japonii stanowią kontakty z wolontariuszami. W ramach działalności takich organizacji jak ICEA i JICA, do Polski przyjeżdżają młodzi zapaleńcy-wolontariusze, którzy popularyzują kulturę Japonii lub uczą w polskich szkołach języka japońskiego. Dzięki pośrednictwu Sensei Masakatsu Yoshidy miałam możliwość gościć u siebie przemiłą wolontariuszkę z JICA - Panią Sakie Hiyoshi, która w ciągu 7 tygodni – od 3 grudnia 2005r. – do 20 stycznia 2006 roku zdobywała wiedzę o Polsce i polskim języku w Studium dla Obcokrajowców.

Po skończeniu szkolenia Pani Sakie Hiyoshi pracowała w Centrum Kultury Japońskiej w Przemysłu, a obecnie – od 16 grudnia 2006 roku – w Zespole Szkół w Wysokiem.

W dalszym ciągu utrzymujemy stały kontakt telefoniczny, a na święta i dni urlopu Sakie przyjeżdża do Łodzi. Podczas świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy Sakie poznaje polskie tradycje świąteczne, zwyczaje rodzinne, wzajemne stosunki międzyludzkie.

Sakie Hiyoshi dała się poznać jako osoba bardzo inteligentna, umiejąca łatwo przystosować się do nowych, jakże dla niej obcych i trudnych warunków życia, klimatu, kontaktów z ludźmi. Łatwo i szybko nawiązuje nici porozumienia zarówno z dziećmi, młodzieżą, jak i osobami dorosłymi, starszymi. Interesuje się historią Polski, szeroko pojętą edukacją, kulturą. Prowadziła zajęcia w przedszkolu, w świetlicy dla dzieci z ubogich rodzin, na zbiórce harcerskiej – ucząc dzieci origami, japońskich zwrotów grzecznościowych, liczenia od 1 do 10, śpiewania japońskich piosenek.

Dwukrotnie odwiedziła moją starszą, chorą koleżankę, sprawiając jej wiele radości. Chętnie odwiedzała zaprzyjaźnione rodziny, wszędzie wnosząc dużo radości i uśmiechu. Była w Teatrze Wielkim w Łodzi na operze „Straszny dwór” Maniuszki, w Filharmonii Łódzkiej na koncercie, interesuje się muzyką Fredryka Chopina. Zwiedziła Muzeum Kinematografii im. Andrzeja Wajdy w Łodzi, Muzeum Sztuki, Etnograficzne, Muzeum Martyrologii na Radogoszczu. W styczniu 2006 roku uczestniczyła w imprezach organizowanych przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy – w pełni doceniając wagę działalności Jerzego Owsiaka i jego entuzjastów. Zwiedziła Oddział Chirurgii Dziecięcej w Centrum Matki Polki w Łodzi, gdzie

widziała szereg nowoczesnych aparatów medycznych ufundowanych przez WOŚP.

Pani Sakie Hiyoshi zawsze wykazywała i wykazuje żywe zainteresowanie zwiedzanymi obiektami, pragnie o wszystkim jak najwięcej się dowiedzieć. Zebrane wiadomości skrzętnie notuje, a obiekty fotografuje, fotografuje...

Dla mnie kontakt z Panią Sakie Hiyoshi jest wspaniałym doświadczeniem życiowym, daje mi wiele radości.

Mimo ogromnej różnicy wieku rozumiemy się doskonale (mam taką nadzieję). W trudnych chwilach mojego życia (choroba i śmierć brata), okazała mi wiele serca, zrozumienia, życzliwości i pomocy w pracach domowych.

Rozmowy z Sakie wzbogacają moją wiedzę o wymarzonej Japonii i o ludziach tego kraju.

Podziwiam ją, że poświęca lata swego młodego życia, by przebywać z dala od swej ojczyzny, rodziny, przyjaciół i bliskich, w kraju tak odległym kulturowo, jakim jest dla niej Polska. Realizuje wspaniałą ideę zainicjowaną przez JICA – popularyzowanie kultury Japonii w krajach Środkowej Europy.

Moim cichym marzeniem jest, aby Sakie spotykała na swej drodze tylko życzliwych ludzi, doceniających jej pracę i młodzińczy zapał oraz aby chociaż trochę pokochała Polskę i Polaków.

Uważam, że działalność JICA w dziedzinie wolontariatu wspaniale służy zbliżeniu naszych narodów, poznawaniu bogactwa kultur i tradycji, budzeniu wzajemnego szacunku.

ポーランド JICA 協力隊事業終了記念式典
—ともに歩んだ15年を振り返って—

式典実行委員長 木下良太

ポーランドでの協力隊活動を終了するにあたり、15年間のポーランド協力隊活動の集大成として形になるものを残したいとの思いから実行委員会を立ち上げたのは昨年(2006年)の11月のことでした。その時から隊員は日々の活動の合間を縫い事務所のスタッフと協力の上、準備を進めて参りました。

そしてこの度「JICA 協力隊事業の終了に際しその活動を振り返り、ポーランド政府及び関係者に感謝の意を表すると共に、今後の両国の友好関係に貢献すること」を目的として下記のとおり記念式典を開催する運びとなりました。式典にご参加いただくすべての皆さまにとって実りあるものとなるよう願っております。

式典の実施に際しては、実行委員会の立ち上げ当初からお世話になった日本大使館の二等書記官でいらした佐藤昭彦様、ポーランド・日本情報工科大学の東保光彦先生、JICA とポーランド政府の仲立ちをくださった外務省開発協力局局長ポミヤノフスキ様を始め大勢の方にご協力を賜りましたことをこの場をお借りしてお礼申し上げます。

記

【日 時】 : 2007年5月20日(日) 12時00分開会
【場 所】 : 国立図書館(ワルシャワ)
【式典の規模】 : 150名程度

- ① 招待者(70名程度) ポーランド外務省を始めとする各省要人、隊員配属先の長、ポーランド OV 隊員、ホスト・ファミリー、マスコミ等
- ② 参加者(50名程度) JICA 本部関係者、日本大使館関係者、隊員カウンターパート、現役隊員、JICA 専門家、JICA 事務所関係者等
- ③ 発表者(30名程度) 演武や実演する隊員の生徒達

【主 催】 : ポーランド駐在員事務所及び協力隊員
【大会会長】 : 高嶋俊政(所長)
【実行委員長】 : 木下良太(隊員)
【共 催】 : 在ポーランド日本国大使館

【開催プログラム】 :

- ① 主催者挨拶(JICA 本部関係者及びポーランド事務所)
- ② 来賓挨拶(ポーランド政府関係者、日本特命全権大使)
- ③ JICA 協力隊活動の振り返り(スライド上映、スピーチ)
- ④ 武道の演武紹介、青少年活動の発表
- ⑤ 懇親会

Ryota Kinoshita, Komitet Organizacyjny

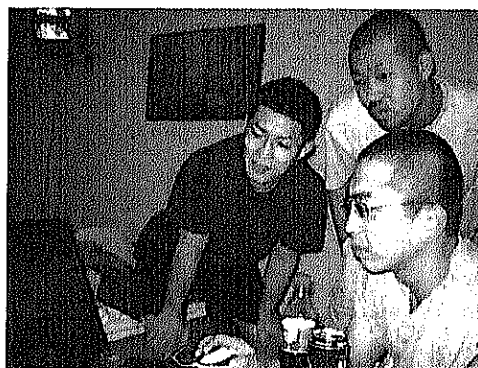
W związku z planowanym zakończeniem działalności organizacji JICA w Polsce, w zeszłym roku w listopadzie zawiązaliśmy komitet organizacyjny obchodów czterdziestu lat pracy w Polsce. Pragniemy podsumować lata pracy wolontariuszy i zostawić po nich widoczny ślad. Od tego czasu wolontariusze korzystając z wolnych chwil i współpracując z pracownikami biura JICA w Polsce przygotowują to wydarzenie.

Zdecydowaliśmy się zorganizować ceremonię, która byłaby okazją do spojrzenia na minione czternaście lat, wyrażenia naszych podziękowań stronie polskiej i zacieśnienia przyjaznych stosunków polsko-japońskich. Naszym pragnieniem jest, aby to wydarzenie stało się ważnym przeżyciem dla wszystkich uczestników.

Korzystając z okazji chcielibyśmy bardzo serdecznie podziękować wszystkim osobom pomagającym w realizacji tego przedsięwzięcia, a przede wszystkim Panu Akihiko Sato, Drugiemu Sekretarzowi Ambasady Japonii w Polsce i Panu Profesorowi Toho z Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych, którzy zaangażowali się w pracę komitetu od samego początku. Nasze podziękowania płyną również do Pana Jerzego Pomianowskiego, Dyrektora Departamentu Współpracy Rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dzięki któremu byliśmy w stanie nawiązać kontakty z wieloma polskimi instytucjami rządowymi.

Projekt

- Data i godzina: 20 maja 2007 r (niedziela), 12:00 (ok. 3 godziny)
- Miejsce: Biblioteka Narodowa w Warszawie
- Ogólne założenia: Liczba osób: ok. 150 osób
- 1) Goście: ok. 70 osób. Przedstawiciele instytucji rządowych, instytucji goszczących wolontariuszy, byli wolontariusze JOCV, rodziny polskie przyjmujące wolontariuszy, przedstawiciele mediów.
 - 2) Uczestnicy: ok. 50 osób. Przedstawiciele biura JICA w Tokio, Ambasady Japonii w Polsce, opiekunowie wolontariuszy (counterpart), pracownicy JICA, eksperci JICA.
 - 3) Osoby prezentujące: ok. 30 osób. Wolontariusze JOCV i ich uczniowie Biuro JICA/JOCV w Polsce i wolontariusze JOCV.
Przewodniczący: Pan Toshimasa Takashima (Przedstawiciel Biura JICA w Polsce). Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego: Pan Ryota Kinoshita (wolontariusz JOCV)
- Organizatorzy:
- Współorganizator: Ambasada Japonii w Polsce
- Program:
- 1) Otwarcie i przywitanie (przedstawiciel JICA Tokio i Biura JICA w Polsce)
 - 2) Przywitanie z gospodarzami (przedstawiciel rządu polskiego i Ambasador Japonii w Polsce)
 - 3) Pokaz slajdów – wspomnienie działalności wolontariuszy, przemówienia
 - 4) Pokazy wolontariuszy, pokaz sztuk walki
 - 5) Bankiet

編集長 日吉咲恵

1993年、記念すべき第1回目の発行から15年、隊員機関誌『さむい』は、このたび16回目の発行を向えました。隊員同士の意見や情報交換、活動紹介、日本へのポーランド紹介等さまざまな役割を長年に渡って果たしてきたこの『さむい』ですが、隊員の派遣数の減少や実際にどれくらいの方がこの先、目を通してくれるのか等の疑問から、廃刊にしたほうがよいのではという意見が無かったわけではないようです。

実際、私自身も研修期間中からこの機関誌の存在を知りつつ、無関心さと忙しさを言い訳に、『さむい』をしっかりと読まないまま、既にポーランドに来て1年が過ぎてしまいました。そして、今回初めて、このJICA協力隊事業終了記念誌に携わることとなり、編集の参考にと気軽に読んだのが始まりです。

感想は、ひとことに面白い。なにが興味深いかというと、誰が実際に読んでいるか分からないはずのこの機関誌に、隊員それぞれが思い思いに、そして真剣に意見をぶつけていることです。「ポーランドに本当にJOCVが必要なのか」、また「JOCVである必要があるのか」等、自分の活動の意義と照らし合わせつつ、「隊員としてのアイデンティティ」を見出そうとしつつ、意見や疑問を投げかけています。

そしてなりよりも驚いたことは、時を越えこれらの思いを私たちが『さむい』を手取ることによって、共有できることです。派遣開始から何年経った今でも、隊員が抱える思いは同じようです。

今回で最後の発行となりますが、ポーランドでのボランティア事業に携わった全ての皆さんが、この『さむい』を手に取り、当時を思い出していただければ幸いです。なぜなら、一人ひとりの存在がこの機関誌のページを埋め、この歴史を辿ることによって、自らのポーランドと日本の絆を改めて実感するきっかけになると信じているからです。そして、この絆は『さむい』として今日まで受け継がれたこと、さらには、これからも様々な形となり人々の心に存在し続けることをお願いしたいものです。

最後に、寄稿に協力していただいたポーランド・日本側関係者の皆様、OB・OGの皆様、このたびはお忙しい中、誠に有難うございました。そして所長をはじめ、事務所スタッフ、短期調整員の皆様、今回の構成、編集に心強くアドバイス、サポートをして頂き有難うございました。また、帰国直前まで編集をした隊員、寝る間を惜しむことなく原稿を仕上げた隊員、早朝の列車に乗り、打ち合わせに来てくれた隊員、日頃から事務所との密接な段取りをしてくれた隊員、帰国してからもなお原稿を提出してくれた隊員、本当にご苦労さまでした。そして、有難うございました。

15年間の歴代隊員の方々の努力と、ポーランド関係者の皆様の協力に、心より感謝の意を込めて...

ありがとう ポーランド!

ポーランド JICA/JOCV 事務所の皆様、
長年のサポート、本当に有難うございました
Wszystkim pracownikom dziękujemy za wieloletnią pomoc
i zaangażowanie w pracę biura JICA/JOCV w Polsce.

左上から右下、ヤツェック・ステュグント職員、真鍋真短期調整員
山川-ZDROI 素子職員、高橋俊政所長、エルジビエタ・レフチュク職員、マルタ・トロヤノスカ職員
そして、残念ながら写真には入っていませんがアンナ・パリスさん
Z lewej od góry: Pracownicy biura: Jacek Stuglent, Makoto Manabu –
koordynator krótkoterminowy, Motoko Yamakawa-Zdroik, Toshimasa
Takashima – Dyrektor, Elżbieta Lewczuk, Marta Trojanowska (i Anna Parys)

Sakie Hiyoshi, Redaktor

W 1993 pojawił się pierwszy biuletyn japońskich wolontariuszy w Polsce „Samui”. W ciągu piętnastu lat udało się wydać siedemnaście numerów. Przez długie lata służył on do wymiany opinii wolontariuszy, przedstawiał działalność młodych Japończyków, prezentował informacje o Polsce. Jestem głęboko pod wrażeniem tej lektury. Ciekawe, że w biuletynie, który jest czytany przez różne osoby, wolontariusze zamieszczają swoje uwagi, a ich opinie tak różne, są jednocześnie tak niesamowicie autentyczne. Najbardziej byłam zaskoczona, że biorąc do ręki „Samui” mogłam dzielić te same opinie choć minęło wiele lat. Dużo czasu dzieli nas od chwili rozpoczęcia wysyłania wolontariuszy do Polski, ale myśli młodych Japończyków są podobne.

Niezależnie od tego, czy ta praca miała znaczenie czy nie, na stronach biuletynu zawarte jest istnienie każdego z wolontariuszy. Biuletyn „Samui” wpisuje się nie tylko w historię związków Polski i Japonii, ale także w nasze osobiste życie.

Na koniec chciałabym bardzo podziękować wszystkim Państwu za przesłanie tekstów, które znalazły się w tym numerze. Jestem bardzo wdzięczna za całą pomoc, rady i wsparcie ze strony Pana Dyrektora i wszystkich pracowników biura JICA Poland. Bez pracy wolontariuszy zaangażowanych w prace redakcyjne aż do chwili wyjazdu z Polski, tych którzy nie dosypiali, przyjeżdżali na spotkania i zawsze byli gotowi zająć się niezbędnymi przygotowaniem, nie udało by się doprowadzić do wydania tego pisma. Jeszcze raz bardzo dziękuję!

Serdeczne podziękowania dla wszystkich japońskich wolontariuszy pracujących w Polsce i wspierających ich przez te piętnaście lat Polaków.

Dziękujemy Polsko!

ポーランド 協力隊ありて 花開く

(花は一生懸命咲いているから美しい)

Obecność wolontariuszy Otwiera kwiaty w Polsce

(Kwiaty są piękne, ponieważ kwitną z całych sił)

Toshimasa Takashima

Wydawca: Japońscy Młodzi Eksperti ds. Współpracy z Zagranicą

Japońska Agencja Współpracy Międzynarodowej

Al. Jana Pawła II 18, 00-116, Warszawa, Poland

<http://www.jica.go.jp/poland/index.html>

Tłumaczenie: Marta Trojanowska

発行 ポーランド JICA/JOCV 事務所

翻訳: マルタ・トロヤノフスカ

2007.3.30.500:HK.Y.M.T.K.E.POLAND.JICA/JOCV

JICA Headquarters
6th-13th floors, Shinjuku Maynds Tower
2-1-1 Yoyogi, Shibuya-ku,
Tokyo 151-8558, JAPAN
<http://www.jica.go.jp>

